

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 15 Decembre.

Restaurațiunea municipielor s'a făcut pretutindenea în totă țera, și astăzi scriem sub impresiunea alegerilor făcute.

S'a făcut mult svon mai spre toamnă, când voci autorizate au enunțat reforma în administrațiune. Dóue curente puternice s'au pornit, și ca doi dușmani neimpăcați au început a și măsura puterile. Amicii autonomiei municipale s'au grupat în o tabără, cei ai reformei în alta, și au început lupta deocamdată în presă.

Pre noi acésta luptă nu ne-a putut privi mai de aproape, deóre ce în viața municipală noi suntem reduși la o rolă fórte neînsemnată, putem díce la o rolă rușinătoare, deóre ce glasul nostru nicăiri nu este auzit, interesele generale ale poporului nostru nicăiri nu sunt considerate în aceea măsură, în care credem noi, că este în interesul bine înțeles al statului, oa ele se fie considerate.

Putem luá deárdul comitatele locuite în marea lor preponderanță de români, le putem trece în revistă, spre a constată proporțiã dintre amplexiã după naționalitate.

În colosul comitat al Hunedórei locuit aproape numai de români, după cum ne spune o corespondență bine orientată în situațiune, abia vom avea unul sau doi amplexiã mai de influință, și puținii cari i-am avut, cu nici un preț nu pot dá înainte, și ni se spune, că se va considerá ca o deosebită grație, dacă vor fi lăsați la oficiile avute.

În comitatul Turda-Arieș, comitat la care aparțin partea preponderantă a munților apuseni, și o mare parte din câmpie, abia avem ca de séménță unul sau doi români, apoi în comitatul Mureș-Turda, la care aparține valea Mureșului, până în granița Moldovei, nu avem nici un singur român, la vre-un post de influință.

În inima Transilvaniei, începând din munții Bihorului până sus la Borszék, în granița țerei, căci o asemenea fășie forméză aceste dóue comitate locuite în maioritate de români, abia ici-colea dai de un român aplicat la administrațiune.

Tot așa stăm în comitatul Albei inferioare, cu mulțimea de români din valea Ampoiului, și de pe șesul Mureșului până aproape de Sebes și Orăștie, așa și dórá și mai réu în comitatul Solnoc-Dobâca, cu mulțimea de români de pe valea Șomesului până în Sălăgiu, așa în comitatul Coșocna, unde abia 3—4 posturi sunt date românilor.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriã.

(Urmare.)

Povestea lui Archirie cu nepotu-seu Anadan.

Adecã eu Archirie învățal pe nepotul meu Anadan, nepot de sor, în dílele lui Sinagrit împérat din țara Dorului. Și era Archirie prea înțelept, și boeriu mare la acest împérat. Și Dumneđeu nu-i dedese feciori sã aibã: ce luã pre nepotu-seu Anadan. Și l'au hrãnit tot cu pâne albã și cu miere, și cu vin bun. Și-l crescú, și-l învățã carte de bisericã. Și începú a-l învățã înțelepciune frumósã, și minte sã aibã, și-i díse: Fétul meu Anadane, pre tatã-teu și pre mamã-ta sã-i cinstesci, se nu te blasteme, că nu-ți va dá Dumneđeu feciori buni, nice-ți vor lãsa bucatele tale cu blagoslovenie. Fétul meu Anadane, și cine va grãf cu tine réu, iar tu sã-i grãesci și sã-i rãspunđi cu blãndețe. Cã omul nãprasnic curénd rãspunde omului, apoi îi pare réu. Fétul meu Anadane, când vei slugi la domnul teu, și va fi nebun domnul teu: tu se nu-i díci, cã-i nebun, ci cum va díce el, tu așa se faci, cã vei fi miluit de dënsul. Fétul meu Anadane, sã nu fii vorovitoriu înaintea domnu-teu, nici grabnic, cã-i greși, — și fétul meu, — la díle mari sã mergi la bisericã, mai vértos sfânta

Ajungem la nefericitul comitat al Tërnavei mici, și ne crépã obrazul de rușine, când cetim, cã advocatul Zehan, altcum figurã simpaticã între români și bun amic al ungurilor, în congregațiune s'a sculat, și se rógã se fie reales ca președinte la sedria orfanalã președintele de până acum, Vasiliu Moldovan. Am ajuns în acest comitat, care se estinde asu pra ambelor Tërnavelocuite aproape exclusiv de români, am ajuns la cerșite pentru un singur oficiu, și acésta cerșire încã ni s'a respins.

În comitatul Tërnavă-mare încã nu stãm mai bine. Șovinismul încuibat în ómenii puși în fruntea acestui comitat, s'au se dícem în fruntea ambelor comitate ale Tërnavelor este destul de cunoscut, încât suntem dispensați dela amenunte.

Acésta este icóna cea posomorită în vederea cãreia am privit la lupta începutã între autonomisti și între aderenții reformei.

Pre noi acésta luptă nu ne-a putut privi mai de aproape, căci noi la mai réu nici în cazul denu-mirei amplexiãrilor nu ne putem asteptã.

Restaurațiunea s'a făcut deci aproape pretutindenea, și cu puțin escepțiuni s'au ales tot amplexiãri cei vechi. Escepțiunile făcute sunt însã în defavorul nostru, căci ni s'a luat și ce credeam până acuma cã mai avem.

Am ajuns la o totalã desconsiderare aproape pe tóte terenenele.

Ce ne supérã mai mult este, cã suntem cuprinși de un fatalism, care ne póte aduce mari stricãciuni. Suntem cuprinși de o amortélã chiar și în afacerile municipale, unde nu ar trebui sã fim pasivi. Așa ne vin plãngeri din comit. Alba inf., așa din cel al Hunedórei.

Vom intrã deci în un ciclu de 6 ani tot cu fața posomorită, și dacă va fi dat sã fi fost acésta cea din urmă restaurațiune, noi nu avem lacrimi pentru autonomia municipielor.

Revista politicã.

În ton sãrbãtoresc și face presa europeanã cu ocasiunea sãrbãtorilor de crãciun dãrea de sémã asupra evenimentelor, cari mai mult sau mai puțin au contribuit la realizarea spiritului evangelic: Mãrire întru cei de sus lui D ău și pre pãmânt pace.

Și nu cu puținã satisfãcțiune se accentuezã vorbele ingeresci, când sciut este, cât de ușor se póte clãtinã ecuilibrul european și câte cauze s'ar aflã, în

care punctul de sprigin al balanței europene nu s'ar defige, când sciut este, câte jertfe se recer și câtã iscusință diplomaticã e necesarã pentru-ca ecuilibrul sã póta fi susținut.

Dar acésta se póte accentuã numai în general și întru cât privesce direcțiunea politicã esternã a diferitelor state europene. Incãt privesce relațiunile interne se observã o încordare, care apare de tot vrãșmașã chiar și în statele per eminentiam naționale.

În statul nostru icóna relațiunilor interne e zgrãvitã cu colori de tot posomorite. Lupta pentru existență pare a fi ajuns în cele de pe urmă fase de dezvoltare și e purtatã cu o desperațiune amarã. Ridicarea unei națiuni în contul celoralalte, stîrbirea drepturilor cu forța brachialã sunt tot lucruri, cari s'au repetat și în anul acesta, în al 1889-lea, decând ingerescul cântec vestia ómenilor bucuria cea mare: bunã învoirea între ómeni.

Și ca în statul nostru ungar se urmézã desfășurarea lucrurilor și în Cislaítania, numai cât ele i-au o altã fațã, deóre ce acolo tot se mai respectézã, cel puțin de guvern, dacă nu de diferitele naționalități, principiul bunei învoire între tóte naționalități, căci așa se sperã numai la consolidarea mai temeinicã a monarchiei. Egoismul orb, ce se manifestézã în diferite direcțiuni îl întunecã cu totul și din principiul sãnãtos îl preface în umbrã.

Neconsolidate sunt relațiunile interne în statele balcanice, asupra cãrora ađi întréga Europã și aruncã privirea și cari vor mai formã încã multã vreme obiectul amenințãrilor pasionate între patentãții europoi, până-ce un rebel înfricoșat nu va dá un verdict definitiv.

În România animositãțile dintre diferitele nuanțe politice sunt mari și vehemente, ér situațiunea guvernului e de tot problematicã, prin prea mare ireductitate, ce o a arãtat senatul și tenacitatea cu care camera deputãților voesce sã aparã mai independentã de influința „sacului cu grãunțe”.

Spiritele se vor agitã și mai mult, situațiunea va deveni și mai nesigurã, jãci tocmai în acésta crisã latentã s'a prezentat și proiectul pentru dãrea în judecatã a ministeriului Ioan Brãtianu, care a ridicat România în șirul statelor moderne și i-a asigurat vađa, ce o are în concertul statelor europene. Proiectul a provocat mare sensație și și mai mari miscãri, pe cari aderenții dlui Brãtianu vor sã le generalizeze în țera întrégã, cu tóte cã șeful lor, cu sinceritatea omului drept voesce sã se apere în liniste.

Dumminecã. Fétul meu Anadane, când veđi omul plãngënd, sã mergi acolo, sã-l mângãi, și sã-i aduci aminte, cã va murí și el. Fétul meu, când vei fi om mare, tu te plécã cãtrã toți, cã mintea și la mai mare cinste te va scóte înainte ómenilor. Fétul meu Anadane, și mãnia nu o vérsã curénd, cã apoi îți va pãrea réu, Fétul meu, ține-ți mãnile de furțișaguri, și de ucideri de om, și limba de cuvinte rele. Fétul meu, ferescete de curvie, mai vértos de muerea cu bãrbat, cã-ți va mãncã capul. Fétul meu, sã ascúlți de omul înțelept, și sã-l cinstesci. Fétul meu, nu sãpa grópa altuia, cã apoi vei cãde tu întrënsã. Fétul meu, când vei sã faci tocmélã, sau niscare-valucruri bune, sã socotesci fórte bine întâi, sã nu te grãbesci, sã cauți întâi cum va cãde pre urmă, apoi sã faci. Fétul meu, omul înțelept de-l vei învățã, asculta-te-va: ér nebunul, de l'ai bate cu toiagul, nimica nu scie. Fétul meu, sã nu iai mitã cu aslam, cã mitã cu aslam orbesce ochii omului, și-i perde sufletul. Fétul meu, mai bine cu sluga diréptã și înțeleptã, decãt cu fratele nebun, și nedrept și réu. Fétul meu, mai bine omul sã zacã o bóllã grea, și rea, decãt sã lãcuéscã cu muierea-și réu. Fétul meu, tóte se-ți dai muierii, ér sfatul se nu-ți dai. Fétul meu, când vei vrea sã grãesci înainte domnu-teu, se aibã cuvëntul trei porți: una la inimã, alta la grumazi, alta la gurã, apoi se grãiesci, cã cuvëntul, dacă-l lași din gurã, nu-l poți ajunge nice cu calul, nice cu ogarul, nice cu șoimul, ce dacă-l grãesci, este grãit. Fétul meu, omul înțelept și sãrac sã-l milu-

esci, și sã-l socotesci, cã Dumneđeu este dátãtoriu de bucate pentru sãraci. Fétul meu, de vei avé un vecin réu, tu sã-l cinstesci, cã Dumneđeu te va miluí, și nu-ți va puté face nimica réu. Fétul meu, sã nu grãesci cuvinte sprênțare și nedirepte, cã minciuna întâi cade ca plumbul în fundul apei, ér apoi iasã ca frunđa în fața apei. Fétul meu, mai bine este sã porți petró cu înțeleptul, decãt sã șeđi la masã cu nebunul. Fétul meu, cine te va loví deoparte preste obraz, tu sã întorci și cealaltã parte. Fétul meu, cine va aruncã în tine cu petró, tu aruncã întrënsul cu pâne, cã pânea se va întórce la tine, ér petró se va întórce la el. Fétul meu, pre cine veđi, cã-ți gãndesce ceva réu, tu gãndesce lui bine, cã Dumneđeu va fi cu tine. Fétul meu, mai bine omul înțelept sã te batã, decãt nebunul sã te cinstéscã. Fétul meu, când mergi la masa omului, sã nu șeđi mult, cã apoi te vor urí: mai bine sã le parã réu cã te duci, decãt cã șeđi. Fétul meu, fãrã arme nóptea sã nu umblí nici în o cale, cã nu scii ce te va tãmpinã. Fétul meu, când mergi în cale, sã aibi pita ta, sã nu te nãdãduesci altuia, cã pómele în sinul altuia putredesc și se sdrobesc, și fie ce cu soție nu-i bine. Fétul meu, când ți spune cineva vre-o învățaturã bunã, ca și când bei apă bunã din fântênã rece. Eu Archirie înțeleptul învățal pe nepotul meu Anadan tótã înțelepciunea, și gãndi sã-l duc la împératul! sã slujéscã, la Sinagrit împérat.

(Va urmã.)

Bulgaria e în stadiul primordial, nimic sigur și nimic legitim. Incercările, cari au și succes de a se cotă hârtiile de valoare la bursa vieneză și la cea din Budapesta au aflat atâtea resens în cei ce nu pot suferi amestecul austro-ungar în statele din Orient, încât au început a amenința cu călcarea tratatului de Berlin, ér în lăuntru țerei a provocă mereu intrigi și uneltiri meschine.

Serbia pare statul cel mai dubios, care se clatină după vânt și după forța influinței, ce se exerciază din afară. În lăuntru ei s'au aglomerat o mulțime de străini din toate părțile, în special munte negreni, bosnioci și herțegovineni, cari au năvălit spră a-și căuta pâinea de toate zilele și cari la casa de trebuință pot provocă scene turbulente, cari pot dá mult de lucru guvernului și pot decăde până la casuri acute, când va fi necesară pășirea unei puteri esterne pentru aplanarea lucrurilor. Și cine stă bun, că emigrările cele mari, ce se fac în Serbia nu se fac cu precauțiune politică, și după un plan intenționat.

Despre desfășurarea lucrurilor din Grecia nu s'a vorbit de multă vreme, cu atât mai mult a fost ea obiectul discuțiunii în zilele din urmă. În camera senatului lucrurile au ajuns până la bătăi formale, președintele cabinetului a fost huiduit cu băta de pe tribună, ér regele s'a văduț constrins să lătescă faima, că are de cuget să dimisioneze și acesta cu intențiunea de a potoli spiritele și a năbuși aspirațiunile opozițiunii, carea formeză o falangă din ce în ce tot mai puternică.

Acastă e privescea din statele înșirate, priveștițe nu prea favorabilă, căci focul tulburărilor arde mereu sub spusă și când flacăra va isbucni ea pôte cuprinde vatra întrăgă.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“

Rășinari, 14 Decembre, 1889. Dle redactor! Duminecă în 22 Decembre a ținut reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului, o adunare după cum acesta la timpul seu, s'a fost anunțat și prin diare, Ve rog deci dle redactor a publică acest scurt raport despre această adunare.

Intr'adevăr și era mai mult drag se privești cum cete de cete veniau rășinarieni nostri, îmbrăcați în cojocă frumoșe la sala frumos decorată din partea corpului învățătoresc a hotelului comunal, unde aveau țeranii să audă sfaturi economice.

Discursul despre „ținerea vitelor“ ținut de președintele reuniunii, dl Eugen Brote, e vrednic de totă lauda. Limbajul d-sale fluent popular, cunoștința, cu care a tratat obiectul, a ținut pe public într'o continuă ascultare.

Pare că vedeai cum ascultătorii și sorbiau vorbele. Incât mi-am putut însemna, voi cercă a reproduce în reasumat vorbirea dlui E. Brote:

Me bucur, când astăzi am onore a presidă a V a intrunire agricolă după intrunirile ținute în Seliște, Avrig, Apoldul de jos și Noerich. Și bucuria mea este indoită, când acesta o fac în comuna mea natală. Dacă privesc preste d-vostre, vęd că lipsesc mulți din venerabili nostri bătrâni, șirurile lor s'au umplut cu d-vostre, omienii se schimbă și cu ei și împregiurările! Părinții nostri au purtat negoțe mari, ași negoțul a luat alte căi. Ce trebuie se facem noi acum? Să stăm cu mâinile în sin, până negoțul se va întorce éráși pe la noi? Nu. Să căutăm isvóre de venit în alte direcțiuni acomodate nóue, și acestea pot fi numai: „ținerea vitelor și lucrarea rațională a pământului“ E adevărat, că pământ cultivabil avem puțin. Dară nu știți d-vostre, că sunt comune cu hotar cu mult mai mare ca al nostru și totuși sunt sêrace. Nu pământul estins hotăresce, ci lucrarea lui cu pricepere, e lucru de căpetenie.

Aceste cuvinte din urmă mi-au adus aminte de sentința, care o am pus în fruntea acestei dări de semnă:

Un om bun econom, cu totă sêrăcia sa e bogat,
Un om neeconom cu totă bogăția sa, e sêrac

După acesta introducere dl vorbitor s'a oprit mai mult la punctul despre: „ținerea vitelor“.

Ací a vorbit tot numai și numai luând în considerare împregiurările, în cari se află rășinarieni. Ideile mai remarcabile din cele șise ací le reasum în următoarele:

E bine să ținem vite de soiu bun, să le hrănim și ținem bine. Ca să avem vite de soiu bun, ne trebuie prăsilă bună; prasila bună se capătă numai dacă taurul și vaca, caprele și oia sunt ele frumoșe și bine făcute. Vita se hrănesce bine, dacă i se dá nutreț bun, cu cumpăt și regulat. Pentru esopiția, ce vrem să o ținem, vitele nu trebuie îngrășate, ci bine hrănite. Intre nutrețurile pentru vite esceléză nu paiete și pășii, ci napii, turta de uleiu și trifoiul. Napii e mai bine se fie séménați decât rădiți. Vitele se țin bine, dacă se curăță și se aședă în grajduri cu temperatură potrivită. Căl-

dura mare ca și rēcélă mare din grajduri face ca vitele să tângescă. Din grajd gunoiul se nu se scótă mai mult timp, numai asternutul se se premenescă în anumite intervale.

A șis multe la acest punct dl vorbitoriu, permițând ascultătorilor să i pună întrebări, unde vor fi în nedumerire.

Nu voiesc a ve fi d-vostre numai dascăl, cam așa șise dl E. Brote, dar chiar și învățăcel. D-vostre aveți esperința și convorbind unii cu alții ne putem lămurii și mai bine.

Sfiindu-se țeranii a pune întrebări, fură inadins provocăți se răspundă după cunoștințele lor, la întrebarea: „ce vite trebuie alese de prăsilă“? La acesta întrebare răspunseră după esperința lor destul de bine mai mulți țerani. Fiind că însă întrebarea acesta reclamă mai mare lamurire, luă cuvântul on. d. prof. sem D. Comșa, membru în comitetul contral al reuniunii, și cu cunoscuta-i dialectică, șise cam următoarele:

Vita de prăsilă trebuie să aibă: cap mic și frumos, corne scurte și cam gróse, grumaz frumos, spinare nici deșelată, dar nici cucuiată, trup mai mult lung decât gros. Apoi vita de prăsilă se fie lată în șolduri, să aibă picioré nici prea gróse, dar nici subțiri. Vaca lăptósă nu se cunoșce numai după ugerul mare, căci acesta pôte fi cãrnos. Pôte o vită să aibă uger mic și totuși se fie lăptósă, numai atunci ugerul se fie móle ca o perină și vaca se aibă pe burtă vine gróse. Astăzi e constatat, că laptele din sânge se face.

Intre aplausele publicului, isprăvindu se discursul despre ținerea vitelor, urmă un alt discurs despre „cultivarea pomilor“, ținută de dl prof. sem D. Comșa. Espunerile dsale au fost dovedite și prin câteva esemplare de pomi, cultivați anume după sistemul mai nóuă. Și vorbirea acesta ca și cealaltă a fost ascultată cu atențiune și acomodată împregiurării nóstre.

Inainte și după acest discurs s'au făcut inscrieri de membrii noi. Câți se vor fi inscriși și în ce categorie, nu știu.

Ridicându-se ședința, vrednicul nostru paroch de aici Iosif Goga în numele seu și al poporenilor mulțami celor ce se interesază de prosperarea economică a poporului românesc. Vorbirea părintelui I. Goga a fost urmată de un puternic întreit „să trăsescă“ din partea celor de față.

După ședința a fost masă comună, dată din partea comitetului arangiator de aici.

Fiind timpul „sușeleor“ (pecii de carne de oie aite și puțin afumate) se înțelege, că ele n'au putut lipsi. „Șușala“ e o bucată proprie rășinariescă, cu care se pot fãli și la mese cât de mari.

Ca la toate mesele de felii acesta așa și aici toastele n'au putut lipsi. Primul toast a fost ridicat de președintele reuniunii, al doilea de primariul Aleman Dancăș arătând bunele sale intențiuni și pentru progresul economic al populațiunii, punând la cale în primăvară într'altele și construirea unei scalde de apă rece de munte. Fiind Sibiul aprópe, ajunge dacă nu alții, cel puțin domnii nostri români de acolo vor cercetă scaldele nóstre de apă rece, ca și care mai bună nu se găsesce în apropiere. Numai laudă și recunoștință pôte seceră un asemenea primariu de inimă. S'au mai ridicat și alte toasté al căror subiect au fost tot cestiunile economice.

Masa a ținut până cătră 10 ore sêra în cea mai vie dispoșiție, când domnii din comitetul central al reuniunii au plecat cătră Sibiul.

Auspiciile sub cari s'au început preparativele pentru esopițiune fiind bune, ne asigură că și esopiția va trebui să reușescă. Drept-vorbesce.

Galeș, în 12 Decembre 1889. Dle redactor! Cetind subscrișul în articolul din fruntea „Tel. Rom“ Nr. 126 a c. unele espuneri privitoare la situațiunea și chemarea factorilor principali, cari stau în fruntea poporului și afacerilor nóstre bisericesci și școlare, dela care atêrnă în cea mai mare parte sôrtea și viitoriul regenerațiunii pe terenul acestei instituțiunii ce singur ne au mai rămas la dispoșiție, am aflat a fi de bine și de interes public a face cunoscut un cas ce s'a petrecut în mai multe rânduri în biserica nóstră la 25 Novembre a. c.

Nu voiesc însă a o face pentru ore și care laudă deșartă a omienilor, ci mai mult de a se puté cineva folosi de asemenea procederi și mijlóce de care eu m'am folosit și mi le-am adoptat, pentru de a asigură încâtva buuăstarea bisericeii și a școlei mie încredințate.

Incă în anul 1854 am esoperat o donație de 160 fl. dela o femeie bătrână, Ana Irimie Circel, în anul 1862 tot asemenea dela alta 120 fl pentru biserică după-cum se pôte vedea din jurnalul bisericeii vechi.

În anul 1869 se desvoltase mai tare ideea, de a se înființă fonduri școlare și parochiale, și fiind

că toate promisiunile și vorbele, ce se ventilau pe atunci, că ar fi sosit timpul, ca și sôrtea acestor instituțiuni să se îmbunătătescă, s'au dat însă uitărei cu deosebire instituțiunile pentru preoți. Convenind eu adese cu omieni de principiul meu decari eram încunjurat le am spus că cum se întâmplă în tot anul, de vin nesce vagabunđi de călugări dela Ierusalim și de prin muntele Athos și culeg sute și mii de floreni din comunele nóstre sub firma, că ei li înscriu în pomelnicul titorilor la mănăstirile lor, dacă cine va depune o anumită sumă în mâinile lor.

După unele consultări cu factorii principali, Avram Acilenescu ca învățătoriu atunci, și Nicolae Marcu am pus în lucrare următoarele dispoșițiuni spre înființarea unui fond școlar și parochial.

Am pregătit un conspect în care să înscrie numele donatoriului titor, suma donată, pomelnic: Vii, morți, suma o am împărțit în 3 părți după voința donatoriului, la fond școlar, parochial și al bisericeii.

Ca începătoriu al acestor dispoșițiuni am pășit cu muma mea Paraschiva Dan Răchișan, care la întrepunerea mea din neînsemnata ei părțică rămase de tatăl meu a testat pentru fondul școlar și parochial o sumă de 40 fl., în părți egale.

Am dispus pentru acei contribuitori la casul morții o deosebită ceremonie funebrală, să se spună suma donată în cuvântarea ocașională, și mai departe în tot anul să se facă parastas în Dumineca după hramul bisericeii, — care cade în 21 Novembre, — cu o deosebită ceremonie pentru cei induși în pomelnic.

În ședința comitetului parochial din 1870 am dispus al II-lea disc în biserică pentru fondul școlar și spre școlul acesta în anul 1871 am întreprins la inițiativa învățătorului de atunci A. Acilenescu cu ocașiunea sântirei edificiiului nou școlariu o colectă cu rezultat de 23 fl.

Urmarea acestor dispoșițiuni au avut de rezultat, că astăzi fondul școlar numără un capital de 2340 fl., cel parochial 540 fl. și cel bisericesc 2740 deosebít de ce s'au spesat pentru reparatura bisericeii și procurarea orologiului din turnul bisericeii, care singur au costat 800 fl.

Am întimpinat cei drept dela început și până astăzi multe greutăți și chiar neplăceri, din partea unor erezi ai acelor donatori și în multe casuri mi-am periclitat chiar și interesul meu personal, dar nici cele mai mari ispite la care eu fără cruțare am fost espus n'au fost în stare a me abate și a me schimbă întru realizarea intențiunilor mele, ce mi-leam adoptat în direcțiunea susmenționatului scop.

N. Răchișan
par. gr. or. în Galeș.

Voci simpatice.

Concertul din 11/23 Decembre a. c. al Reuniunii române de cântări din Sibiul a fost aprețiat de întrăgă presa din loc, se înțelege fie-care a accentuat aceea, ce a cređut că este de cuviință să fie aprețiat la acest concert.

Diariul „Tribuna“, numărul de Mercuri, în rubrica „Cronică“ după o scire dela curte, apoi după un necrolog, și după o scire despre unele mine de aur, care sunt de vânzare în Sécărămb, aduce următoarea notiță edificătoare:

Aséră și-a dat reuniunea română de cântări de aici un concert ordinaru în anul acesta în sala dela „Musikverein“. Deși reuniunea duce de un timp încóce mare lipsă de membri activi, domnul dirigent G. Dima și-a dat de astădată mare silință, de a scóte la cale ceva bun cu puterile, de care dispune. Corurile bărbătesci au esecutat piesele din program, dintre care pe una am mai avut privilegiu de a o auđi și de altădată, cu destulă esacitate și numai la corurile meste se observa une-ori lipsa de sopraniste și altiste suficiente. O surprindere ni-au causat soli al dómnei A. M., pe care de mult nu mai eram obicinuiți a o auđi cântând solo în concertele reuniunii nóstre Dómna A. M. a cântat cele două cãntece „Prințesa de Edvard Irig“ și „A fost odat un rege“ de A. Rubinstejn cu efect și s'a îngrigrit, că părțile mai înalte, care trebuiau să formeze ore-care greutate pentru cântăreț, se nu tradeze schimbarea ce natural se produce cu timpul în ceea-ce privesce vocea unei dame. Dómna A. M. a fost viu aplaudată și chemată. De asemenea bine au fost cântate și soli de bas ale domnilor I. D. și I. P. În special cel din urmă, care nu mai face parte din reuniunea de cântări și nici nu mai locuesce în Sibiul, a fost întimpinat îndată la pășirea pe podiu cu aplause frenetice și îndelungate. Concertul a fost dealtmintrelea slab cercetat, am puté dice mai slab ca ori când altădată. Se sperăm însă, că reuniunea în curënd va ajunge érá la renumele ce-l avea și și interesul publicului român și străin va cresce din nou pentru producțiunile ei.

Diariul „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt“ de aici tot în numărul de Mercuri sub rubrică specială rezervată recenziunilor despre concerte aduce următoarea recenziune:

„Concertul reuniunii de cântări.“

Sibiul, 24 Decembre.

Programa concertului pentru membrii, dat eri de reuniunea română de cântări de aici, o a compus dirigentul profesorul Dima cu multă pricepere (feinfühlig) și o a potrivit cu succes (glücklich) caracterului șilei, și respectabilei forțe de prestațiune a puterilor de cari dispune. După esecutarea plină de succes (stimmungsvoll) a corului pentru

bărbați „Nóptea“ de Fr. Schubert au urmat două cântări de R. Schumann „Rosa mea“ și „Tu ești ca o florie“, cântată de domnul Demianu, a cărui môle și plină voce de bass am avut plăcuta ocaziune se o lăudăm deja la altă ocaziune. După aceasta a executat corul micșt „Ave verum“, de Mozart, cunoscut în totă lumea, și a învins cu o siguranță remarcabilă numeroșele greutăți de intonare ale acestui op, unul dintre cele din urmă de Mozart, care siguranță a ridicat la deplin succes și Moteta a capella: „Tenebrae factae sunt“ (Mórtea Mântuitorului) de Michael Haydn. Dómna Dr. Moga a cântat cu gust fin și cu adâncă concepțiune (mit feinem Geschmack und tiefer Empfindung) două cântări, „Princesa“ de Eduard Grieg, și „A fost odată un rege“ de Rubinstein, și a secerat aplause furtunose.

După corul de bărbați: „Cu adevărat deșertăciune sunt tóte“ de Dima, care atât ca compozițiune, cât și ca executare a fost frumos (gediegen nach Anlage und Durchführung) a urmat executarea baladei de Löwe „Călușul din Pisa“ (Domnul Demianu*), care a fost primită cu aplaus insuflețit. Incheerea o au făcut două colinde originale populare, a căror naivă expresiune s'a mărit în mod însemnat prin lucrarea în patru voci pentru cor micșt, făcută de domnul Dima.

Reuniunea română de cântări, precum vedem, a câștigat mulți membri noi, și cu năsuința sa de odinioară este însuflețită spre a dá înainte.

Varietăți.

* (Dela Curte). Țilele de crăciun au fost pentru familia domnitoare o îndoită sărbătoare, căci d'odată cu aceste țile cade și țina născerei Maj. Sale împărătesei-regine. Sărbătorile crăciunului precum și țina născerei Maj. Sale s'a petrecut însă în totă liniștea și în cerc strâns familiar în castelul din Miramera. Un pom de crăciun a fost împodobit de însași archiducesa văduvă Stefania, carea în țilele trecute suferise de influență. Mica archiducesă Elisabeta a primit o păpușe dela Edinson, carea roștește o poezie, compusă de archid. Maria Valeria, logodnica archiducelui Salvator.

* (De ale armatei.) Cu prima Ianuariu sunt înaintați la rangul de oficeri în rezervă: Macsim Novac, Antoniu Cublic, Iosif Vecerca, Nicolau Pecornic, Vicențiu Nicola. Ioan Bunea, Ioan Mina, Dumitru Popoviciu, Augustin Berian, A. Baliga, Teodor Elcan, Ioan Stratic, Blasiu Costa, Iosif Marșan, Iosif Lazar, O. Ostian, Corneliu Pecar, Vasile Jurca, Constantin Velcean, Alecsandru Fogolian, Teofil Cioban, Victor Nasta, Ioan Suran, Antonin Stefan, Mihai Pinter, Ioan Popoviciu, Andreiu și Ioan Pinter, Ioan Teger, Victor Rosca și Iuliu Todorescu.

* (Felicitațiile în Vatican.) Din incidentul sărbătorilor Crăciunului papa a primit felicitările corporațiilor diferite în Vatican. Bătrânul părinte a combătut în vorbirea sa resbelul de clarat bisericei mai cu sémă din partea Italiei și a accentuat, că acesta ținută a Italiei și va avé consecințele sale rele. Intr'o encyclică îndrumă la iubirea și la consolidarea bisericei catolice chiar cu lupta vieții contra „schismaticilor.“

* (Pregătiri de resbel.) Depeșile ce sosesc din Rusia spun că acolo ministrul de resbel a cerut din nou, și i s'a acordat, un credit de 80 milioane ruble pentru cumpărări de arme. In același timp se scrie din Odesa, că flota rusă atât pe marea négră cât și pe cea baltică se va mări câte cu două cuirasate și mai multe torpile. Vasele vor fi construite în fabrici rusesci.

* (Un pictor fără mâni.) Macsima lui Les sing, că Rafael ar fi fost cel mai mare geniu din lume, dacă din norocire s'ar fi născut fără mâni nu apare paradoxă. Un articol al fôiei „Bazar“ descrie biografia lui Adam Siepen, un tînăr, care arătă cele mai înalte talente în pictură, dar pe care natura îl dăruie se lumei fără mâni. Tînărul, după ce a făcut o bună scólă, zugrăvesce în mod neintrecut folosindu-se de picior, cu cari din cauza elasticității lor merge numai cu mari anevoe. Tablourile espuse în timpul diu urmă a provocat mare entusiasim în tabera pictorilor.

* (Ascensiunea muntelui Ararat.) Jurnalale rusesci naréză o recentă ascensiune a muntelui Ararat, cel mai înalt al platoului armenian, de către un forestier numit Mlokossevitch, de către fica sa de 17 ani, fiul seu de 14 ani și trei guizi care îi însoțiau.

Ajunși la o înălțime de 14,000 picior, băiatul nu a putut urcă. Tatăl a putut să atingă înălțimea de 16,750 picior. Singură fata și guizii pu tură ajunge în vârful Araratului la 16,917 picior (5631 metri). Dar intensitatea frigului era astfel, că întreprida ascensionistă perdú aproape cu desăvârșire conștiința și nu se putú scobori decât fiind transportată de guizi. „Democrația.“

*) Recensentul aici este în rătăcire încât privește persoana, deore-ce piesa acesta o a cântat domnul Isaia Popa. Red.

* (Crisă în Africa sud-estică). Din colisiunea intereselor între Anglia și Portugalia, conflictu' între aceste două state pare tot mai apropiat. Portugesii sub conducerea maiorului Serpa Pinto a înfrânt atacurile englesilor, ér guvernul engles atât cat în abiliție a emis o circulară cam desprețuitoare a adresa Portugaliei. Portugalia a răspuns cu punerea la dispozițiune a maiorului duor năi mari și le pregătesce încă cu altele.

„Cuvânt ocașional“

rostit în ședința publică a societății de lectură „Andreiu Șaguna“, din presera sfântului „Andreiu“ — de Elie Cristea, cler. în curs. III-lea¹⁾

Ilustră adunare!

Și a dis Domnul către Moisi: Védend am vedut necasurile poporului în Egipt și strigarea lor am auzit . . . și m'am pogorit să-i scot pe ei din mâna egiptenilor și să-i bag pe ei în pământ bun . . . unde curge lapte și miere. Esire III. 7. 8.

Poporul român, precum limba, așa și credința creștină o a adus din Roma, din patria lui străveche. Deodată cu limba a supt el și simburile credinței creștine din pepturile mamelor romane.

Aședat în această patrie nouă de împăratul Traian, nu numai a continuat a-și nutri spiritul cu învățăturile cele edificătoare ale religiunii lui Christos, ci întemeindu-și o biserică bineconsolidată s'a nisuit a atrage în sinul ei și pe celelalte popore, cu cari a venit în atingere și cu cari timp îndelungat a viețuit în tignă și armonie.

Dar cerul senin al românilor în curend a început a fi acoperit de nori negrii, aducători de vifor și furtune.

Țilele de bucurie pentru națiunea noastră, și în special pentru noi ardelenii, devin tot mai rari, căci după țisa evangelistului Marcu: „S'au adunat asupra noastră neamurile de prin împregiurul nostru, ca să ne perdă pe noi.“

Abia din când în când se mai revarsă câte o rață de lumină printre norii deși asupra poporului român, dară și aceia nu era altceva decât prevestirea unei sorți și mai severe, și mai triste.

Sufletul ni se umple de amărăciune, când deschidend istoria trecutului nostru cetim, că dinaintea ordelor barbare, cari ca lăcustele nimiciau ce întâlneau, românii au fost siliți să-și părăsescă vetrele și casele lor prefăcute în cenușe și să se așede în mijlocul munților și a codrilor. Retrași în sinul carpaților ospitali făceau să resune delurile și văile de accentele dureroșe ale inimii lor, de acele doine clasice, cari atât de mult caracterizéză sórtea poporului român.

După retragerea ordelor barbare s'au reîntors românii în mare parte ér la șesurile, ce odată le-au părăsit; dar sórtea nu li s'au îmbunătățit, prigonirile nu au încetat, viața nu li s'au îndulcit, din contră, după țisa psalmului: „Beutura cu plângere au amestecat.

Suferințele seculari și tóte uneltirile violene nu i-au putut însă estermine.

Și ore cari au fost acei factori, cari în decurs de atâtea vécuri fatale l'au condus prin mijlocul atâtor tempestăți și l'au scăpat de perire? Sunt mai mulți acei factori și între cei mai puternici biserică.

Biserica a fost asilul de scăpare a românului. Ea a făcut pe poporul român în mijlocul celor mai mari nenorociri să nu despereze, ci să se alipescă de ea cu cea mai mare încredere; și acesta a făcut-o românul, pentru-că scia, că biserica sa îi garantéză limba și naționalitatea, adecă ceea-ce i este mai scump.

Biserica totdeauna a fost condusă de cuvintele evanghelice: „Nu te teme turmă mică (Luca XII 32), pentru-că: „apropie este Domnul de cei umiliți și pe cei smeriți cu Duchul îi va mântui.“ (Ps. XXXIII 19). Nu te teme: „câci ochii Domnului sunt spre cei drepti și urechile lui spe rugăciunea lor.“ (Ps. XXXIII 16).

Și poporul român nu s'a temut, căci Domnul totdeauna și-a îndreptat privirea asupra bisericei, carea-l mângăia, carea ca un stâlp de foc îi mergea înainte și ca o busólă l' conducea prin mijlocul celor mai periculoșe valuri.

Dar observând contrarii nostri că biserica este o fortăreță atât de puternică, au început „a-și îndrepta săgețile cu preferință asupra ei, credend, că cădend aceea fortăreță va cădea împreună și însași națiunea.“²⁾

Încă de pe timpul primului rege ungar s'au făcut încercări de a se împedeca biserica ortodoxă în cursul ei, căci Stefan primul rege primind religiunea apusenă s'a angajat a apără interesele papei în tóte împregiurările; ér Bela IV întreprinsă o persecuțiune formală contra schismaticilor, cum se numiau atunci ortodocsii.

Evenimentele întemplate la începutul vécului al XVI au schimbat starea lucrurilor și în Ardél. Ardélul își alege principii naționali, sub cari devine domnitoare confesiunea cal-

¹⁾ Afăm de interes a dá publicității acesta lucrare, ce spre acest scop ni s'a pus la dispozițiune din partea autorului, constatând prin acesta la dsa și un felu de bun simț față de instituțiunile noastre bisericesci, în raport cu un coleg al dsale, carele și-a publicat lucrarea sa în „Tri-buna“, în acesta fôie notoric cunoscută ca ostilă bisericei noastre. Red.

²⁾ Nicolae Popea „Vechia Metropolie“.

vină dar precum mai nainte catolicii, astfelu încep acum calvinii a „vina“ după românii ortodocși; și ca mai ușor să le succedă planul aduc legi, prin cari religiunea gr. or. e declarată de tolerată „usque ad beneplacitum principis et regnicolarum“. Biserica ortodoxă se pune sub tutoratul superintendentului calvin. Metropolitul e supus volniciei și discrețiunei aceluia; ba mai mult, avem date, „că protopopii românilor erau siliți a duce pe superintendentul calvin aședat în scaun pe umeri până la sinod.“³⁾

Pe lângă tóta asprimea legilor și a persecuțiilor românilor, afară de puține escepțiuni nu și-au părăsit credința străbună aducendú-și aminte de cuvintele poetului: „Cred că treptat se perde a neamului ființă, când el se depărtéză de a bunilor credință“.

În curend biserică română începe se respire mai ușor, căci cădend domnia principilor naționali Transilvania ajunge sub casa habsburgică. Leopold dá și românilor libertate religioasă. Acesta împrejurare umplu de bucurie inimile românilor; dară bucuria fú forte scurtă, căci acum pomenitul împărat, crescut sub influința Iesuiților, dá acelora voie, ca cu ori-ce mijloce să lucre la convertirea românilor în sinul bisericei apusene, „o armată întrégă de Iesuiți“, precum se exprimă un bărbat vrednic⁴⁾ năvăli asupra românilor, grupându-se mai ales pe lângă capul bisericei lor. Pe acesta precum ne spune un cronicar magiar⁵⁾ atâtea-întorseră și suciră, până ce uitând frumoșele esemple ale predecesorilor sei, și jurământul solemn, părăsi turma sa. (Va urmă).

Mulțămită publică.

Cu ocaziunea produțiunii literare musicale aranjate la 3/15 Decembre a. c. de corpul învățătoresc dela scóla capitală gr. or. din loc a rezultat pe lângă minimul prețului de intrare, un venit brut în suma de 32 fl. 60 cr. Substragend spesele împreunate cu arangiarea acelei produțiunii precum și pe cele avute cu petrecerea cu joc prămergătoare aceleia în suma de 25 fl. 56 cr. rezultă un venit curat de 7 fl. 04 cr. în favorul elevilor sêraci dela numita scóla.

P. T. domni, cari au binevoit a suprasolvi sunt următorii: Dr. Ioan Mihu, avocat, 1 fl., Ioan Nemeș, jude cercual, 1 fl., Ioan Mihaie, cassariu la inst. „Ardeleana“, 1 fl., Aurel P. Barcianu, contabil la banca „Ardeleana“, 1 fl., Petru Drăghici protonotariu magistratual, 1 fl., George Lucaciu, notariu cercual în Bobalna, 1 fl., Vasile Bidu, comerciant, 1 fl., Nicolau Nestor, protopresbiter gr. cat. în Orăștie, 50 cr., Iosif de Orbonaș, pretore 50. cr., Daniil David, senator magistratual, 50 cr. și Petru Beleiu, notariu cercual în Căstău 50 cr.

Numiților domni, precum și celor cari n'au pregetat a ne onorá cu prezența, li se aduce și pe calea acesta cea mai călduroșă mulțămită pentru sprijinirea atât morală cât și materială a întreprinderii noastre, asigurându-i că incuragiați de cei competenți ne vom sili și pe viitoriu a pune la cale astfelu de conveniri culturale, prin care se putem fi puși în plăcuta poziție a împreuna după puțință binele cu tot ce e plăcut și folositoriu.

Orăștie, 12 Decembre 1889.

Pentru corpul învățătoresc dela scóla capitală gr. or :

George Jándrea,
dir. scol.

Mulțămită publică.

Comitetul parochial român din Sighișóra în ședința sa din 12 Novembre a. c. v. a fost pe neasteptate surprins de o faptă nobilă din partea unui domn cetățen din loc, anume: Domnul Mihail Manchen, vărsători de clopote loco, a cărui firmă există încă dela anul 1822, și care chiar și în străinătate se bucură de un bun renume; a donat pentru tóte naționalitățile din loc câte un clopot la scóla și prin urmare și pentru scóla noastră, care clopot căpétend o crepătură, acum a fost înlocuit cu altul mai mare și mai frumos în valóre de 25 fl. v. a. pentru care faptă nobilă subscrișul comitet parochial se vede prea plăcut indemnat a esprimá stimabilului domn donatoriu Michail Manchen, și pe calea acesta, cea mai adencă a sa mulțămită și recunoscință.

Din ședința comitetului parochial român din Sighișóra, ținută la 12 Novembre, 1889.

Ioan Muntean,
președinte.

Ambrosie Stoicovici,
notariu.

³⁾ Petru Maior Istoria bis. pag. 79.

⁴⁾ Michail Cserei.

⁵⁾ Nicolae Popea „Vechia Metropolie“,

Bursa de Viena și Pesta.

Din 23 Decembre 1889

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	100.70	100.90
Acțiuni de bancă de credit ung.	333.50	334.—
Galbia	5.59	5.67
Napoleon	9.30	9.46

Nr. 284.

[249] 2-3

CONCURS.

Prin acesta se escrie concurs pentru ocuparea postului de protopresbiter în tractul Unguraşului, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foia arhidiececană „Telegraful român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Venitele ordinare ale parohiei de clasa III-a din Unguraş, carea este designată de parohie protopresbiterală; fiitorul protopresbiter însă şi va pute ocupă parohia numai după ce ea va deveni vacantă, fiind de present ocupată în mod definitiv;

b) venitele proprii protepresbiterale, care constau din pauşalul anual de cancelarie, ce se dă din mijlocele arhidiececane, din tacsele ordinare ale visitaţiunii canonice, şi ale visitaţiunii scolare, din tacsele ordinare dela nupturienţi şi din alte venit accidentale, computându-se toate celea de sub b) aprosimativ la 470 fl.

Aspiranţii la acest post de protopresbiter au a substerne concursul lor Venerabilului consistoriu arhidiececan în termenul indicat, instruite cu documentele necesare despre calificaţiunea normată în § 53 al statutului organic şi în concludul congresual Nr. 111 din anul 1888, având a alătura şi o tabelă de calificaţiune după rubricile indicate în § 12 al regulamentului congresual din 1888 pentru procedura la alegerea de protopresbiter.

Din şedinţa comitetului protopresbiter al tractului Unguraşului, ținută în Fizeş Sânpetru, la 29 Octobrie 1889.

Pavel Roşca, *Ioan Andreiu,*
adm. ppresbiter. notariu.

Nr. 8163 Plen.

Concursul acesta se aprôbă şi se dă spre publicare.

Sibiu, din şedinţa plenară, ținută la 4 Decembre, 1889.

Consistoriul arhidiececan.

Nr. [251] 2-3

CONCURS.

Pe baza statutului organic § 63 combinat cu § 23 punct 5 şi a regulamentului pentru procedură la alegerea de ppresbiter votat de congresul național bisericesc al metropoliei ortodoxe române din Ungaria şi Transilvania sub Nr. 136 protocolar din 1888 prin acesta se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de ppresbiter în tractul Făgăraşului.

Fiitorul protopresbiter ca atare va fi totdeodată şi paroch în locul central al tractului, anume în parohia din Făgăraş.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) venitele protopresbiterale, care stau din pauşalul de cancelarie din fondul Rudolfin arhidiececan şi din tacsele usuate până acuma ce curg pentru şedulele de cununie, pentru visitaţiunea comunelor tractuale, pentru procese divorţiale şi pentru alte speciale funcţiuni ppresbiterale.

b) venitele parohiei de clasa III a din Făgăraş.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă în concludul congresual Nr. 111 din 1888, având să subscrină de odată cu concursul lor şi o tabelă de calificaţiune după rubricile indicate în regulamentul congresual din 1888 pentru procedura la alegerea de protopresbiteri § 12.

Concursul instruite cu toate documentele necesare să se subscrină la Venerabilul consistoriu arhidiececan în Sibiu în restimp de 30 zile computate dela prima zi, ce urmăză după publicarea acestui concurs în foia „Telegraful Român“.

Concursul intrate după expirarea termenului nu se iau în considerare.

Făgăraş, din şedinţa comitetului protopresbiter al tractului Făgăraş, ținută la 24 Novembre st. v. 1889.

Preşedinte: *Notariu*
Iuliu Dan, *Ioan Degenariu,*
adm. prot. Nr. 8203 Plen.

Concursul acesta se aprôbă şi se dă spre publicare.

Sibiu, din şedinţa plenară, ținută la 4 Decembre, 1889.

Consistoriul arhidiececan.

[250] 2-3

CONCURS.

Pe baza statutului organic § 63 combinat cu § 23 punct 5 şi a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter votat de congresul național bisericesc al metropoliei ortodoxe române din Ungaria şi Transilvania sub Nr. protocolar 136 din 1888 prin acesta se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Cluşului.

Fiitorul protopresbiter ca atare va fi totodată şi paroch în locul central al tractului, anume în parohia din Cluş-cetate.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) venitele protopresbiterale, care stau din pauşalul de cancelarie din fondul Rudolfin arhidiececan, şi din tacsele ce incurg pentru şedulele de cununie, pentru visitaţiunea comunelor tractuale, pentru procese divorţiale şi alte speciale funcţiuni protopresbiterale;

b) venitele parohiei de clasa III din Cluş-cetate, la care e computată şi locuinţa în natură.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă în concludul congresual Nr. 111 din 1888.

Concursul instruite cu toate documentele necesare să se subscrină la Venerabilul consistoriu arhidiececan în Sibiu, în restimp de 30 zile computate dela ziua, ce urmăză după prima publicare a acestui concurs în foia „Telegraful român“.

Concursul intrate după expirarea termenului nu se iau în considerare.

Cluş, din şedinţa comitetului protopresbiter al tractului Cluş, ținută la 3 Novembre 1889.

Preşedinte: *Notariu:*
Tuliu Roşescu, *Georgiu Prigónă,*
adm. ppresb. Nr. 8014. Plen.

Se aprôbă şi se publică cu acel adaus, că concurenţii mai au să asternă deodată cu concursul lor şi o tabelă de calificaţiune după rubricile indicate în regulamentul congresual din 1888 pentru procedura la alegerea de protopresbiter, § 12.

Sibiu, din şedinţa plenară, ținută la 4 Decembre, 1889.

Consistoriul arhidiececan.

Nr. 410 [253] 1-3

CONCURS.

Pre baza aprobării Venerabilului consistoriu arhidiececan din 24 Octobrie 1889 Nr. 6963 B. şi a conţelegerei cu comitetul şi sinodul parochial se publică concurs, pentru întregirea postului de paroch în comuna bisericescă gr. or. Peleş de clasa III din protopresbiteratul Câmpenilor, cu terminul de 30 zile dela prima publicare.

Acest post este împreunat cu un venit de 402 fl., staverit de comitetul şi sinodul parochial.

Doritorii de a ocupă acest post să se subscrină concursul lor cu documentele cerute de legile din vigôre subscriseiului oficiu până la termenul convenit. Oficiul protopresbiter al gr. or al Câmpenilor.

Câmpeni, 1 Decembre, 1889

Romul Furduiu,
protopresbiter.

Nr. 797 [252] 1-3

CONCURS.

Lângă bătrânul şi neputinciosul paroch şi fost administrator protopresbiter Artemiu Crişan, din Sânbenedic, tractul Târnavei inferioare, prin acesta se escrie concurs de capelan cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

1. Casa, curtea şi grădina parochială, în mărime de 890 °□, pivniţă cu şopru şi şură în folosul parochului actual până trăesce fl. 100.—

2. Porţiunea canonică comasată: arătoriu şi fenaş în mărime de 7 jugere 817 °□, din cari 3 jugere 1208 °□ rămân în folosinţa parochului actual până trăesce; totul computat cu venit de fl. 150.—

3. Folosinţa cimiteriului nou de 2 jugere 613 °□, cu venit de fl. 35.—

4. Casa cu 3 încăperi, curtea şi cimiteriul vechiu din jurul bisericeii, în mărime de 725 °□ în folosul capelanului până la mórtea parochului actual, computate cu venit de fl. 30.—

5. Dela 60 familii câte o ferdelă cucuruz sfărmit à 1 fl. fl. 60 —

6. Dela 90 familii câte o zi de lucru à 20 cr. . fl. 18 —

7. Tóte celelalte venit stolare statorite în şedinţa sinodului parochial din 28 Novembre a. e. computate în sumă de fl. 193 —

Suma totală . fl. 624.—

Subtragându-se venitele rezervate pentru paroch de sub punctul 1 şi 2 175 fl.; rămân pentru capelan 449 fl.

Doritorii de a ocupă acest post de capelan au să trimită suplicele lor la oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Târnavei inferioare în Cetatea de baltă (Kükülóvár) instruite cu documentele necesare conform „Statutului organic“ şi a legilor în vigôre până la termenul suscitât.

Dela concurenţii se recere să se prezenteze odată ori de două ori în comună, spre a-şi arată dăstăritatea în tipic şi cântările bisericesci.

Sânbenedic, 29 Novembre, 1889.

Pentru comitetul parochial:
Artemiu Crişan, *Solomon Crişan,*
preşed. comit. parochial. notariu.
In conţelegere cu oficiul protopresbiter al concernente.

Cetatea de baltă, 30 Novembre, 1889.
Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 381 [254] 1-3

CONCURS.

Neputându se conferi, din lipsa de concurenţi, cele două ajtore de câte 100 fl. pe an, pentru care s'a publicat concurs sub Nr. 311/1889, pt. III prin acesta se escrie de nou concurs la două ajtore de fl. 100 pe an, pentru tineri, cari ar voi a se perfecţionă în o măestrie de lemnărie mai perfecţionată, facerea de cruci şi colonade, şi învălişe de case după sisteme moderne, sculptură în lemn sau strugărie mai perfecţionată.

Aspiranţii la aceste ajtore au să şi trimită suplicele lor la Comi-

tetul Asociaţiunii transilvane în Sibiu până la 1 Februaru 1890, însoţite de următoarele documente:

a) Atestat pe botez în original sau în copie legalisată;

b) Atestat despre cursurile scolare absoluate înainte de a intră la învăţătura la una din specilităţile de lemnărit, amintite mai sus. Atestate de clase inferioare clasei a IV a elementară nu se vor luă în considerare;

c) Atestat, că se află lucrând la vre-un măestru sau institut de această specialitate şi cu ce succes;

d) Atestat de sërăcie sau de orfan, dacă concurentul este orfan;

e) Atestat de moralitate dela autorităţile competente;

f) Adevărinţă dela părinţi sau tutori, că se deobligă a lăsa pe fii sau pupili lor la învăţătura până se vor fi perfecţionat pe deplin.

Se însamnă, că între concurenţii cu calificaţiunea egală se vor preferi tinerii născuţi în munţii apuseni ai Transilvaniei.

Din şedinţa comitetului Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ținută în Sibiu la 21 Decembre n. 1889.

G. Bariţiu, *Dr. I. Crişian,*
presedinte. secretariu II.

GRATIS! GRATIS! GRATIS!

300

Anecdote şi glume

se dau tuturor acelor cari cumpără

65

de

Anecdote şi glume

à 1 cr.

Câştig mai mare nu pôte fi
Pentru o nimica tótă a se înveseli!?

Dar se ne înţelegem!

A eşit de sub tipăriu o carte stăritore de veselie şi bucurie, care pôrtă titlu şi cuprinde

365 anecdote şi glume

adunate, prelucrate şi arangiate de

TITU V. GHEAJA

Cuprinsul acestei cărţi este fôrte petrecătotiu, şasa că cetind numai o faţă din ea, caută să rişi ori-cât ai fi fost de necăjit şi măchnit.

Şi această carte de aşu mare preţ pentru lumea necăjită şi amarită, se vinde

numai cu 65 cr.

la [255] 1-5

Cancelaria Negruţiu,
în Gherla—Sz.-ujvár.

Calic cel ce nu abonéză „Calicul“

diar humoristic şi satiric cu multe ilustraţiuni,
anul al X-lea

cu preţul de 3 fl. sau 7 franci pe an.

Cel ce abonéză „Calicul“ ride şi pe dogă morţii de s'ar doglele dela bute.

Abonanţii, care ne trimit întreg abonamentul de 3 fl., sau 7 franci deodată
primesc

„Calendariul Calicului pe anul 1890“

pe deasupra, ca fuiorul popii, adecă gratis, espedat franco. Altcum „Calendariul Calicului“ costă 36 cr. sau 1 franc.

Numărul prim al „Calicului“ îl espedăm tuturor celor ce ni-l cer, ca număr de probă gratis.

A se adresa la Sibiu.

[256] 1-3

„Administraţiunea Calicului.“